

Antonio Salas, *Paweł z Tarsu. Pierwszy teolog chrześcijaństwa*,
przekł. E. Krzemińska, Częstochowa 2003, Edycja Świętego Pawła, ss. 190

O. Antonio Salas, benedyktyn, urodził się w 1937 roku w Palma de Mallorca. Jest doktorem nauk biblijnych oraz autorem ponad dwudziestu książek, redaktorem czasopisma „Biblia i wiara”, a także znanym kaznodzieją wygłaszającym konferencje w Europie i Ameryce. Jest również kierownikiem Szkoły Biblistyki w Madrycie. Napisał dla Edycji Świętego Pawła w Madrycie dziesięciotomowy cykl książek, zatytułowany „Biblia i życie”, który stanowi propozycję formacji biblijnej i katechetycznej.

W recenzowanej publikacji autor próbuje dokonać syntezy różnych sposobów recepcji nauki św. Pawła. Czytelnicy zgłębiający jego pisma, zadają sobie pytania o przyczyny, jakimi mogli kierować się krytycy apostoła. Natomiast zwolennicy Pawłowej nauki często pytają, jak to jest możliwe, aby ktoś tak oddany Chrystusowi i Jego dziełu, jak święty Paweł, musiał stawiać czoła niedowierzającym członkom własnej wspólnoty kościelnej. Nie dotyczy to wyłącznie okresu historycznego, w którym żył apostoł, ale na przestrzeni dwudziestu stuleci dziejów zwolennicy jego nauki nieustannie analizowali jego osobowość, niekiedy też zniekształcając prawdziwy jego obraz.

W takiej sytuacji nie można wykluczyć pytania: jakim człowiekiem w rzeczywistości był Paweł z Tarsu, Apostoł Narodów? Próbą odpowiedzi na to pytanie jest właśnie niniejsza publikacja, jednak jej autor zdaje sobie sprawę, że przedstawione przez niego podejście ma charakter subiektywny. O. A. Salas twierdzi, że uczynił wszystko, aby ukazać czytelnikom prawdziwy wizerunek Pawła z Tarsu, który przy zachowaniu ścisłej łączności z historią, może stać się dla

czytelników wzorem oraz zachętą do wewnętrznej przemiany. Autor podkreśla, że całość poruszanej problematyki przez apostoła, nie mieści się w kręgu jego zainteresowań, a na jej przedstawienie nie pozwalała mu skromna objętość tego opracowania, dlatego ogranicza się do analizy najbardziej istotnych zagadnień, dotyczących wewnętrznego wyzwolenia człowieka.

Autor rozpoczyna omawianą książkę prezentacją życia i działalności ewangelicznej apostoła, a następnie umieszcza siedem rozdziałów, które kończy zadaniami praktycznymi. W rozdziale I: „Paweł Apostoł”, nakreśla osobowość, nawrócenie i posłannictwo Pawła z Tarsu. W rozdziale II: „Paweł jako teolog” analizowane są pisma apostoła: do Tesaloniczan; sławne pisma; pisma z niewoli; pisma duszpasterskie. W rozdziale III: „Ludzki grzech” autor naświetla pochodzenie grzechu; doświadczenie rzeczywistości grzechu; uwolnienie od grzechu. W rozdziale IV: „Obietnica Boga” odnajdujemy odpowiedź na pytania: jakimi łaskami Bóg obdarza pogan?; czym Bóg obdarza judaizm?; czym Bóg obdarza chrześcijaństwo? W rozdziale V: „Dzieło Chrystusa” ukazane zostały zbawcza moc śmierci Jezusa i zbawcza moc zmartwychwstania Jezusa. W rozdziale VI: „Być chrześcijaninem” przedstawia dwa sposoby bycia chrześcijaninem: na mocy prawa i na mocy wiary. W rozdziale VII: „Wspólnota Kościoła” autor ukazuje moc wyzwalamą wspólnotę kościelną; perspektywę uniwersalną wspólnoty kościelnej; wizję przyszłości wspólnoty Kościoła.

W omawianej książce przybliżona została postawa oraz nauczanie Pawła z Tarsu, jego idee, a także elementy doktrynalne o największym znaczeniu i doniosłości oraz rozważania, które głęboko przenikają i zarazem warunkują aktualną sytuację życiową. O. A. Salas stara się podkreślić, że Paweł Apostoł pomimo prześladowań, urzeczywistniał chrześcijański model życia oraz potrafił ustanowić całościową koncepcję teologiczną. Uzasadnia, że Apostoł nie był teologiem teoretykiem, ale praktyka jego codziennego życia oraz wewnętrzne doświadczenie wiary nadawały kierunek, a także dynamikę jego poglądom, dlatego pomimo upływu czasu zachowały swą żywotność. Autor wykazuje się znakomitą znajomością życia i działalności Pawła z Tarsu. Twierdzi, że wskazówki Apostoła mogą pogłębić wiarę człowieka poprzez uzmysłowienie mu prawdy o Bożej Opatrzności. Dlatego nawołuje człowieka do współpracy z Bogiem, mówiąc że Bóg i człowiek mają tworzyć ścisłą więź opartą na nieustannym dialogu, którego fundamentem jest miłość. Autor swoją publikacją zachęca czytelników, aby wprowadzili Bożą miłość w swoje życie, a wówczas nabierze ono chrześcijańskiego kształtu, a w sercach pojawi się pierwszy zwiastun duchowej pełni.

Z całą pewnością recenzowana pozycja jest przydatna, ponieważ religijna gorliwość apostoła z Tarsu nie zawsze jest dogłębnie znana i doceniana. Dzieje życia świętego Pawła mogą stać się wzorem dla innych. Książka jest napisana językiem jasnym, zrozumiałym, który przyciąga uwagę czytelnika już od pierwszych zdań wstępu.

Niniejsza pozycję można polecić szerokiemu gronu czytelników, a szczególnie osobom zainteresowanym życiem i działalnością Pawła z Tarsu, osobom wierzącym oraz chcącym pogłębić swą wiarę. Będzie także pomocna w przygotowywaniu zajęć dla wykładowców, nauczycieli, katechetów, duszpasterzy i studentów.

Bożena Zarebska